

DOI: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/74-20>
УДК 334.012.63/.64 : 355(477)

Кобеля-Звір М. Я.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри підприємництва, торгівлі та логістики,
Львівський торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5627-9408>

Вовчак О. Д.

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансових технологій та консалтингу,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8858-5386>

Kobelia-Zvir Mariana

Candidate of Economic Sciences, Ph.D.,
Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Trade and Logistics,
Lviv University of Trade and Economics

Vovchak Olha

Doctor of Economics, Professor,
Professor of the Department of Financial Technologies and Consulting,
Ivan Franko National University of Lviv

ГРАНТИ ПРОГРАМИ FINNPARTNERSHIP ДЛЯ ПІДТРИМКИ ФІНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ПРОЕКТІВ ДОВГОСТРОКОВОГО ДІЛОВОГО ПАРТНЕРСТВА

FINNPARTNERSHIP PROGRAM GRANTS TO SUPPORT FINANCIAL-UKRAINIAN LONG-TERM BUSINESS PARTNERSHIP PROJECTS

У статті досліджено грантові можливості Програми ділового партнерства «Finnpartnership» (Finnish Business Partnership Programme), що реалізується Міністерством закордонних справ Фінляндської Республіки. Продемонстровано, що українські малі та середні підприємства (МСП) мають можливість аналогічно до розташованих у країнах, які належать до переліку так званих «надзвичайно нестабільних», отримати фінансовий бенефіт від започаткування спільного бізнес-проекту, на який Програма Finnpartnership може виділити грант у розмірі до 400 000 євро на заходи для налагодження бізнес-співпраці з Фінляндією. Акцентовано: кошти, надані Finnpartnership, мають бути використані на реалізацію заходів для етапу планування фінсько-українських бізнес-проектів і розвитку існуючих бізнес-операцій. У статті продемонстровано, що грант на підтримку може бути наданий фінсько-українському консорціуму на діяльність, яка спрямована на розвиток ринків і метою якої є одне з наступного: довгострокове ділове партнерство (найпоширеніший тип проекту); техніко-економічний план інвестиційного проекту; допоміжні функції. У статті наголошено: підтримка ділового партнерства покриває витрати на фази дослідження, пілотування та навчання бізнес-проектів, спрямованих на країни, що розвиваються, в тому числі на Україну. У дослідженні відзначено: суми грантового фінансування Програми Finnpartnership становлять від 15 000 до 400 000 євро. Наголошено: проект може складатися з кількох проектних заявок, у цьому випадку кожна проектна заявка отримує мінімум 15 000 євро, втім, загальна сума, надана для проекту, що складається з більш ніж однієї проектної заявки, не повинна перевищувати 400 000 євро. Тип проекту «Техніко-економічне обґрунтування інвестиційного проекту» має виняткову верхню межу підтримки – 150 000 євро. Обґрунтовано: ініціативи співпраці необхідно планувати таким чином, щоб закласти суттєвий соціально-економічний вплив на розвиток в Україні, як-от створення робочих місць. Підсумовано: у середньостроковій перспективі країна може відчувати не лише економічний, а й соціальний та екологічний ефекти від реалізації профінансованих фінськими грантами проектів, а у довгостроковій – підтримані Програмою Finnpartnership фінсько-українські проекти повинні сприяти налагодженню тривалого ділового партнерства або співробітництва з міжнародною організацією.

Ключові слова: гранти, гранти ЄС, Finnpartnership, ділове партнерство, фінсько-українські відносини, експорт, імпорт, можливості програми, вимоги програми.

The article examines the grant possibilities of the Finnpartnership Business Partnership Program (Finnish Business Partnership Program), which is implemented by the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Finland. It has been demonstrated that Ukrainian small and medium-sized enterprises (SMEs) have the opportunity, similarly to those located in countries that belong to the list of so-called "extremely unstable", to receive a financial benefit from starting a joint business project, for which the Finnpartnership Program can allocate a grant in the amount of 400,000 euros for measures to establish business cooperation with Finland. Emphasized: the funds provided by Finnpartnership should be used for the implementation of measures for the planning stage of Finnish-Ukrainian business projects and the development of existing business operations. The article demonstrates that a support grant can be provided to a Finnish-Ukrainian consortium for activities aimed at market development and the purpose of which is one of the following: long-term business partnership (the most common type of project); technical and economic plan of the investment project; auxiliary functions. The article emphasizes that business partnership support covers the costs of the research, piloting and training phases of business projects aimed at developing countries, including Ukraine. The research noted: the amount of grant funding of the Finnpartnership Program ranges from 15,000 to 400,000 euros. Please note: a project may consist of several project applications, in which case each project application will receive a minimum of €15,000, however, the total amount provided for a project consisting of more than one project application must not exceed €400,000. The project type "Feasibility study of an investment project" has an exceptional upper limit of support – 150,000 euros. Reasonable: cooperation initiatives must be planned in such a way as to have a significant socio-economic impact on development in Ukraine, such as job creation. Summarized: in the medium-term perspective, the country can experience not only economic, but also social and environmental effects from the implementation of projects financed by Finnish grants, and in the long-term – Finnish-Ukrainian projects supported by the Finnpartnership Program should contribute to the establishment of a long-term business partnership or cooperation with an international organization.

Keywords: grants, EU grants, Finnpartnership, business partnership, Finnish-Ukrainian relations, export, import, program opportunities, program requirements.

Постановка проблеми. Налагодження ділових бізнес-партнерств між Україною і європейськими розвиненими державами є важливим і корисним з огляду на кілька причин: співпраця між державами через такі партнерства сприяє збільшенню обсягів торгівлі, інвестицій та технологічного обміну; об'єднання технологічних зусиль різних держав дозволяє сприяти інноваціям і впровадженню нових технологій у різних секторах економіки; ділові партнерства можуть служити інструментом для зміцнення міжнародних відносин та підтримки політичної стабільності; для бізнесу відкриття нових ринків є ключовим з метою зростання і розширення; співпраця між державами дозволяє обмінюватися досвідом, знаннями і ноу-хау в різних галузях; ділові партнерства можуть сприяти реалізації спільних проектів і ініціатив в різних сферах, таких як інфраструктура, енергетика, екологія тощо.

Фінляндія є однією з тих країн, які активно підтримують налагодження довгострокового ділового партнерства, особливо з країнами, які входять до так званого переліку «нестабільних країн». Оскільки Україна, за інформацією платформи ОЕСР [8], поряд із Афганістаном, Бурунді, Гаїті, Іраком, Єменом, Центрально-африканською Республікою, Демократичною Республікою Конго, Сомалі, Суданом, зокрема Південним, Сирією, Чад та Йорданією, числиться в переліку «надзвичайно нестабільних» країн, то Міністерство закордонних справ Фінляндської Республіки актуалізувало для України програму ділового партнерства «Finnpartnership» (Finnish Business Partnership Programme) [12], запропонувавши в умовах

війни можливості налагодження спільного бізнесу та зміцнення експортного потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Зацікавленість вченими тематикою необхідності впровадження заходів задля налагодження міжнародних бізнес-зв'язків у нинішніх умовах глобалізації світу дедалі зростає. Питання щодо залучення і використання коштів міжнародних фондів та грантових програм, у тому числі і можливості Програми Finnpartnership, переважно досліджували зарубіжні вчені, серед яких: Рита Йокінен, Саулі Кітунен, Улла-Майя Поранен, Фуонг Ань Ле, Лаурі Йоханнес Хулі, Лопес Діас, Уго Алехандро [14; 15; 16; 17].

Аспектам ділового партнерства між Україною та іншими державами світу, зокрема підтримці цих процесів грантовими програмами, приділяли увагу вітчизняні автори, серед яких: Ю. Згурська, І. Сафарян, Н. Корнілова та ін. [3; 4; 5; 6; 10].

Водночас поза увагою вчених залишилися питання щодо використання можливостей таких програм у межах Finnpartnership щодо надання грошової підтримки фінсько-українським бізнес-консорціумам задля встановлення довгострокових ділових партнерств між Фінляндією та Україною. Нині для нашої країни програма ділового партнерства «Finnpartnership» є особливо актуальною, що вимагає поглибленого вивчення всіх аспектів такої співпраці як вітчизняними вченими, так і бізнесом.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження можливостей Програми Finnpartnership у межах ділового партнерства щодо надання підтримки вітчизняним МСП

в їх прагненні встановити довгострокові ділові партнерства з фінськими бізнес-компаніями, виявлення специфіки та пріоритетів такого партнерства, а також особливостей участі МСП у грантових конкурсах програми.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінляндія вже багато років є нашим надійним партнером. У грудні 2023 року урядом цієї держави був представлений План її участі у відбудові України [1]. Основний акцент там робиться на наданні фінансової підтримки та консультацій для фінських компаній, що є важливим для їхньої участі у значущому проекті з відновлення України з урахуванням потреб у фінансуванні та тривалості ініціативи. Міжнародні організації можуть сприяти економічному розвитку, що має ключове значення для підвищення рівня зайнятості та інших аспектів соціального прогресу у країні, постраждалій від війни з боку Росії.

Варто зазначити: ефективним доповненням до цього Плану є вже діюча програма ділового партнерства «Finnpartnership». Її мета полягає в допомозі фінським компаніям у реалізації та розширенні своєї бізнес-діяльності на ринках, що розвиваються, у тому числі в Україні. Відмінна особливість програми – сприяння бізнес-процесам, які здатні здійснити позитивний внесок у розвиток України [11; 12]. Підтримка ділових партнерств надається через Міністерство закордонних справ Фінляндії та є складовою офіційного співробітництва у межах стратегії розвитку цієї країни [2]. Фінансування для підтримки може бути виділене на реалізацію проектів фінських компаній, які планують розпочати довготривалий та прибутковий бізнес на ринках, що розвиваються, у тому числі в Україні. Сприяння діловим партнерствам орієнтоване на фази дослідження, навчання, пілотного запуску проектів та розвиток існуючої бізнес-діяльності.

Особливістю ділового партнерства в межах Програми Finnpartnership є те, що надання з боку уряду Фінляндії коштів на підтримку партнерів в Україні здійснюється за посередництва фінської компанії або через іншого оператора, як-от:

- компанії, що зареєстрована у Фінляндії (у формі товариства з обмеженою відповідальністю, відкритого акціонерного товариства тощо);
- компанії, яка зареєстрована за кордоном, у якій принаймні 20% власності належить фінським учасникам;
- державної підприємницької установи, зареєстрованої у Фінляндії, або державної

установи, що працює за принципом державної підприємницької установи;

- науково-дослідного інституту, університету, торгової палати або аналогічної організації, яка здійснює свою діяльність у Фінляндії;
- неурядової організації або асоціації, зареєстрованих у Фінляндії;
- асоціації або консорціуму зазначених організацій [12].

Оскільки програма робить акцент на встановленні ділового партнерства, то поряд із фінським заявником у консорціумі повинна брати участь компанія, що здійснює свою діяльність в Україні. Важливо, щоб українська компанія, яка претендує на місце в консорціумі, мала релевантний досвід у сфері, до якої фактично належить бізнес-проект, на впровадження якого буде спрямовуватися грантове фінансування. При цьому фінансування отримує фінська організація на реалізацію спільного фінсько-українського бізнес-партнерства, а саме на підтримку проектів фінсько-українського консорціуму, метою яких є:

- довгострокове ділове партнерство (найпоширеніший тип проекту) між членами консорціуму;
- фінансування розробки техніко-економічного плану інвестиційного проекту;
- підтримка діяльності неприбуткових організацій, яка безпосередньо пов'язана з проектом підтримки бізнес-партнерства компанії [12].

Отже, це три основні типи проектів, що можуть бути реалізовані за грантові кошти Програми «Finnpartnership» з боку уряду Фінляндії. Розглянемо детальніше кожен із названих напрямів.

1. Довгострокове ділове партнерство

Більшість підтриманих програмою проектів спрямовані на розвиток довгострокового ділового партнерства, що стосується спільної діяльності між фінськими компаніями та компаніями чи організаціями з країн, які можуть брати участь у програмі, зокрема з України. При цьому грантова підтримка надається тим проектам, які спрямовані на досягнення однієї з таких цілей:

- створення спільного фінсько-українського підприємства;
- заснування дочірнього підприємства фінської компанії в Україні;
- імпорт українських товарів до Фінляндії;
- укладення субпідряду, технічного обслуговування, франчайзингу або ліцензійної угоди (за винятком ліцензій на продаж і використання) [12; 13].

2. Техніко-економічний план інвестиційного проекту

Грант, що запропонований Finnpartnership, може бути використано для розроблення техніко-економічного обґрунтування фінсько-українського проекту, спрямованого на розвиток в Україні. У цьому випадку умовою надання підтримки є наявність інвестиційного проекту вартістю не менше одного мільйона євро та наявність у організації з Фінляндії протоколу про наміри або іншого підтвердження можливої участі в проекті [12].

3. Допоміжні функції

Фінські громадські організації, дослідницькі та освітні установи можуть подати заявку на грантові кошти для сприяння діяльності, яка безпосередньо пов'язана з проектом розвитку фінсько-українського бізнес-партнерства.

Метою проекту є розвиток місцевої громади в контексті розширення ділового партнерства компанії або підтримка платформи ринків, що розвиваються у Фінляндії (Business Finland Developing Markets Platform). Громадська організація може використати кошти гранту для реалізації діяльності, яка розвиває проекти бізнес-компанії, як-от:

- розвиток потенціалу бізнес-компаній (включаючи навчання, пов'язане з корпоративною відповідальністю та питаннями прав людини, а також професійне, технічне та комерційне навчання вчителів/тренерів/пілотної групи), розвиток мереж співпраці та пілотування продуктів і послуг;

- розвиток платформ бізнес-співробітництва та інновацій, пов'язаних із головним проектом;

- організація семінарів і практикумів у поєднанні із загальноосвітньою та впливовою роботою [12].

Загалом відмінною особливістю Програми «Finnpartnership» є фінансування етапів підготовки бізнесу, тобто роботи, коли фінська компанія намагається з'ясувати, чи варто і як варто починати бізнес у цільовій країні, Україні зокрема. Грант може отримати фінська компанія на розвиток діючого спільного з українською компанією бізнесу. І використати кошти на: пошук релевантного партнера в Україні, розробку бізнес-плану, заходи з оцінки екологічного та соціального впливу бізнес-діяльності в Україні, навчання українського персоналу тощо.

Варто зазначити, що фінський оператор може подати заявку на отримання фінансової підтримки для однієї або кількох фаз проекту одночасно [9]. У типі проекту «Довгострокове ділове партнерство» підтримка

передбачається для фаз 1–7 проекту, у типі проекту «Пілотування» з міжнародною організацією підтримка може здійснюватися для фаз 1–5 проекту, а в типі «Техніко-економічний план інвестиційного проекту» допомога надається для фаз 2 та 4 проекту. Проекти підтримки діяльності не мають окремих фаз проекту [12; 13].

Особливістю програми є те, що грошова підтримка ділового партнерства покриває витрати на фази дослідження, пілотування та навчання бізнес-проектів, а сума гранту сягає від 15 000 до 400 000 євро. Фінська компанія може одночасно подати кілька проектних пропозицій на реалізацію проектів в Україні. У цьому випадку кожна із заявок отримає мінімум 15 000 євро. Однак загальна сума, надана для проекту, що складається з більш ніж однієї проектною заявки, не може перевищувати 400 000 євро. Тип проекту «Техніко-економічне обґрунтування інвестиційного проекту» має виняткову верхню межу підтримки – 150 000 євро [9; 12].

Відсоток фінансового гранту для фінсько-українського партнерського проекту становить 30, 50, 75 або 85% затверджених витрат проекту. Як зазначається у конкурсній документації, грант надається після реалізації всіх проектних заходів (минулою датою), а тому організація повинна мати достатньо ресурсів, щоб впровадити проект із самофінансуванням.

Суттєва перевага програми – спрямування грантового фінансування на фінсько-українські проекти, що здатні створити для України як економічний ефект, так і соціальний та екологічний.

Важливим аспектом виникнення консорціумів у межах підтримки ділового партнерства фінських та українських компаній є те, що ці консорціуми покликані забезпечити:

- успішність та рентабельність впровадження спільних фінсько-українських бізнес-проектів за рахунок відповідних передумов для досягнення поставлених цілей (реалістичний графік та достатній бюджет з точки зору їх реалізації тощо);

- відповідні фінансові та людські ресурси для реалізації проекту, що фінансується за підтримки ділового партнерства;

- дотримання прав людини відповідно до визначення загальної настанови «Підхід до розвитку, базований на правах людини», адже головною метою співпраці Фінляндії в галузі розвитку є просування та підтримка таких прав. Підхід, що ґрунтується на правах людини, є інструментом досягнення цієї мети [7];

– ефективну систему управління ризиками проекту;

– дотримання принципів фіскальної відповідальності, встановлених для фінансування співробітництва у сфері розвитку Фінляндії [18].

Проаналізувавши умови та критерії Програми Finnpartnership, ми виокремили низку перепон для українських бізнес-компаній щодо участі в цій програмі:

1. Українські компанії інколи не володіють інформацією про грантові можливості програми задля розвитку фінсько-українського бізнес-партнерства. Усунення перепони можливе на рівні комунікаційних урядових кампаній, в яких варто підсилити інформування наших підприємців про їх шанси на участь у Програмі «Finnpartnership».

2. Вітчизняні компанії можуть не мати потенційних бізнес-партнерів у Фінляндії. Як механізм усунення цієї перепони пропонуємо інтегрувати платформи з пошуку фінських бізнес-організацій до українських урядових сайтів, зокрема Міністерства економіки та Міністерства закордонних справ.

3. Вітчизняні компанії не завжди усвідомлюють усіх майбутніх перспектив від участі в фінсько-українському консорціумі та отриманні грантів на підготовку до бізнес-діяльності. Усунення перепони можливе проведенням на рівні органів виконавчої влади та місцевого самоврядування широкої інформаційно-роз'яснювальної кампанії про історію успіху вже профінансованих спільних проектів.

Отже, за умови усунення зазначених перепон та дотримання компаніями з України всіх критеріїв прийнятності Програми Finnpartnership вітчизняні підприємці мають високі шанси на отримання значних фінансових бенефітів від реалізації спільних фінсько-українських проектів.

Висновки. Аналіз грантових можливостей Програми Finnpartnership продемонстрував: українські МСП мають перспективи аналогічно до підприємств із інших країн світу, які належать до переліку так званих «надзвичайно нестабільних» країн, отримати фінансові бенефіти від реалізації підтриманих грантами програми у розмірі до 400 000 євро спільних фінсько-українських бізнес-проектів. Кошти, надані Finnpartnership, мають бути використані на впровадження заходів для етапу планування спільних фінсько-українських бізнес-проектів і розвитку існуючих бізнес-операцій у країні. У середньостроковій перспективі Україна може відчутти не лише економічний, а й соціальний та екологічний ефекти від реалізації профінансованих фінськими грантами проектів. У довгостроковій перспективі підтримані Програмою Finnpartnership фінсько-українські проекти повинні сприяти налагодженню тривалого ділового партнерства.

Подальші наші розвідки будуть стосуватися оцінки результативності й ефективності фінансових інвестицій Проекту Finnpartnership в Україні як країні, що розвивається та має високий експортний потенціал.

Список використаних джерел:

1. Відновлення та відбудова України: Національний план Фінляндії, перший етап. *Valtioneuvoiston yhteinen julkaisuarkisto Valto*. URL: <https://julkaisut.valtioneuvoisto.fi/handle/10024/165348> (дата звернення: 10.03.2024).
2. Valtionavustuslaki. 27.7.2001. *Finlex*. URL: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010688> (дата звернення: 2.03.2024).
3. Сафарян І. Міжнародні партнерські відносини підприємств країн Європи : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.02. Тернопіль : ТНЕУ, 2012. 224 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/2088> (дата звернення: 24.03.2024).
4. Кобеля-Звір М. Я. Грантові програми Європейської комісії як інструменти розвитку: можливості та бар'єри. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2023. Вип. 2 (72). С. 48–53. URL: http://business-navigator.ks.ua/journals/2023/72_2023/9.pdf (дата звернення: 08.03.2024).
5. Кобеля-Звір М. Я. Грантові програми транскордонного співробітництва: можливості, перспективи, перепони. *Економічний простір*. 2023. № 186. С. 44–48. URL: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/handle/123456789/11096> (дата звернення: 10.03.2024).
6. Корнілова Н. Досвід організації ділового туризму в країнах світу. *Молодий вчений*. 2018 № 10 (62). С. 813–819. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/3897/3840> (дата звернення: 13.03.2024).
7. Ihmisoikeuserustainen lähestymistapa kehitykseen. Human Rights Based Approach in Finland's Development Cooperation – Guidance Note 2015. URL: https://um.fi/julkaisut/-/asset_publisher/TVOLgBmLyZvu/content/ihmisoikeuserustainen-lahestymistapa-kehitykseen-yleisohje (дата звернення: 15.03.2024).
8. States of Fragility. URL: <https://www3.compareyourcountry.org/states-of-fragility/overview/0/> (дата звернення: 25.03.2024).
9. Liikekumppanuustuen ehdot 1.1.2024 alkaen. FINNPARTNERSHIP. URL: https://finnpartnership.fi/wp-content/uploads/2024/01/Liikekumppanuustuen-ehdot_01012024-alkaen.pdf (дата звернення: 6.03.2024).

10. Згурська Ю. Транскордонне співробітництво як драйвер розвитку міжнародного ділового туризму. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2023. Вип. 2 (29). С. 39–47. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/43175> (дата звернення: 19.03.2024).
11. DAC List of ODA Recipients. Effective for reporting on 2024 and 2025 flows. *OECD: better policies for better lives*. URL: <https://finnpartnership.fi/wp-content/uploads/2024/01/DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2024-25-flows.pdf> (дата звернення: 7.03.2024).
12. Finnpartnership. URL: <https://finnpartnership.fi/en/> (дата звернення: 16.03.2024).
13. Investointituki kehitysmaille -rahoitusinstrumentti ohjeet. Rahoitusta kehitysmaiden julkisen sektorin investointeihin, joissa hyödynnetään suomalaista osaamista ja teknologiaa. *Ulkoministeriö Ulrikesministeriet*. 21.12.2021. URL: <https://um.fi/documents/35732/0/Investointituki+kehitysmaille+-rahoitusinstrumenttin+ohjeet+%285%29.pdf/614cedec-7d8d-dac6-1c4d-25b0b91ad106?t=1640091175718> (дата звернення: 8.03.2024).
14. Lauri Johannes Hooli. Private-sector innovation processes in development cooperation: perspectives from Finnish technology enterprises. *INNOVATION AND DEVELOPMENT*. 2024. Vol. 14, no. 1, pp. 7–24. DOI: <https://doi.org/10.1080/2157930X.2021.1979719>
15. Lopez Diaz, Hugo Alejandro. Evaluating the openness of the Mexican energy market for collaborating with Finland. 2018. 75 p. URL: <https://lutpub.lut.fi/handle/10024/158821> (дата звернення: 3.03.2024).
16. Phuong Anh Le. Factors Affecting Outsourcing Software Development from Finland to Vietnam. Bachelor's thesis. April 2016. 53 p. URL: <https://www.theseus.fi/handle/10024/109093> (дата звернення: 11.03.2024).
17. Rita Jokinen, Sauli Kitunen, Soila Mäntymaa, Ulla-Maija Poranen. Selvitystä elintarvikealan kansainvälisistä messuista Clarification of international food fairs. 2013. 31 p. URL: https://www.proagria.fi/uploads/archive/attachment/elintarvikealan_kv-messut.pdf (дата звернення: 5.03.2024).
18. Tax responsibility principles in Finland's development cooperation funding to the private sector. Policy paper. Ministry for Foreign Affairs. 2021. 10 p. URL: <https://um.fi/documents/35732/0/Tax+responsibility+principles+in+Finland's+development+cooperation+funding+to+the+private+sector.pdf/cf0cd254-c616-81a6-59dc-aec6908317df?t=1614867347967> (дата звернення: 16.03.2024).

References:

1. Vidnovlennia ta vidbudova Ukrainy: Natsional'nyj plan Finliandii, pershyj etap [Restoration and Reconstruction of Ukraine: National Plan of Finland, first stage]. *Valtioneuvoston yhteinen julkaisuarkisto Valto*. Available at: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165348> (accessed March 10, 2024).
2. Valtionavustuslaki. 27.7.2001. *Finlex*. Available at: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010688> (accessed March 2, 2024).
3. Safarian I. (2012) Mizhnarodni partners'ki vidnosyny pidpriemstv krain Yevropy : dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.02 [International partnership relations of enterprises of European countries: diss. ... candidate economy Sciences: 08.00.02]. Ternopil' : TNEU, 224 s. Available at: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/2088> (accessed March 24, 2024).
4. Kobelia-Zvir M. Ya. (2023) Hrantovi prohramy Yevropejs'koi komisii iak instrumenty rozvytku: mozhlyvosti ta bar'ieri [Grant programs of the European Commission as development tools: opportunities and barriers]. *Naukovo-vyrobnychij zhurnal «Biznes-navihator»*, vyp. 2 (72), pp. 48–53. Available at: http://business-navigator.ks.ua/journals/2023/72_2023/9.pdf (accessed March 08, 2024).
5. Kobelia-Zvir M. Ya. (2023) Hrantovi prohramy transkordonnoho spivrobitnytstva: mozhlyvosti, perspektyvy, perepony [Grant programs of cross-border cooperation: opportunities, prospects, obstacles]. *Ekonomichnyj prostir*, no. 186, pp. 44–48. Available at: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/handle/123456789/11096> (accessed March 10, 2024).
6. Kornilova N. Dosvid orhanizatsii dilovoho turyzmu v krainakh svitu [Experience of organizing business tourism in the countries of the world]. *Molodyj vchenyj*, № 10 (62), Zhovten' 2018 r., pp. 813–819. Available at: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/3897/3840> (accessed March 13, 2024).
7. Ihmisoikeusperustainen lähestymistapa kehitykseen. Human Rights Based Approach in Finland's Development Cooperation – Guidance Note 2015. Available at: https://um.fi/julkaisut/-/asset_publisher/TVOLgBm-LyZvu/content/ihmisoikeusperustainen-lahestymistapa-kehitykseen-yleisohje (accessed March 15, 2024).
8. States of Fragility. Available at: <https://www3.compareyourcountry.org/states-of-fragility/overview/0/> (accessed March 25, 2024).
9. Liikekumppanuustuen ehdot 1.1.2024 alkaen. FINNPARTNERSHIP. Available at: https://finnpartnership.fi/wp-content/uploads/2024/01/Liikekumppanuustuen-ehdot_01012024-alkaen.pdf (accessed March 6, 2024).
10. Zghurs'ka Yu. (2023) Transkordonne spivrobitnytstvo iak drajver rozvytku mizhnarodnoho dilovoho turyzmu [Cross-border cooperation as a driver of the development of international business tourism]. *Sotsial'no-ekonomichni problemy i derzhava*, vyp. 2 (29), pp. 39–47. Available at: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/43175> (accessed March 19, 2024).
11. DAC List of ODA Recipients. Effective for reporting on 2024 and 2025 flows. *OECD: better policies for better lives*. Available at: <https://finnpartnership.fi/wp-content/uploads/2024/01/DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2024-25-flows.pdf> (accessed March 7, 2024).

12. Finnpartnership. Available at: <https://finnpartnership.fi/en/> (accessed March 16, 2024).
13. Investointituki kehitysmaille -rahoitusinstrumentti ohjeet. Rahoitusta kehitysmaiden julkisen sektorin investointeihin, joissa hyödynnetään suomalaista osaamista ja teknologiaa. *Ulkoministeriö Utrikesministeriet*. 21.12.2021. Available at: <https://um.fi/documents/35732/0/Investointituki+kehitysmaille+-rahoitusinstrumentin+ohjeet+%285%29.pdf/614cedec-7d8d-dac6-1c4d-25b0b91ad106?t=1640091175718> (accessed March 8, 2024).
14. Lauri Johannes Hooli (2024) Private-sector innovation processes in development cooperation: perspectives from Finnish technology enterprises. *INNOVATION AND DEVELOPMENT*, vol. 14, no. 1, pp. 7–24. DOI: <https://doi.org/10.1080/2157930X.2021.1979719>
15. Lopez Diaz, Hugo Alejandro. (2018) Evaluating the openness of the Mexican energy market for collaborating with Finland. 75 p. Available at: <https://lutpub.lut.fi/handle/10024/158821> (accessed March 3, 2024).
16. Phuong Anh Le. Factors Affecting Outsourcing Software Development from Finland to Vietnam. Bachelor's thesis. April 2016. 53 p. Available at: <https://www.theseus.fi/handle/10024/109093> (accessed March 11, 2024).
17. Rita Jokinen, Sauli Kitunen, Soila Mäntymaa, Ulla-Maija Poranen. (2013) Selvitystä elintarvikealan kansainvälisistä messuista Clarification of international food fairs. 31 p. Available at: https://www.proagria.fi/uploads/archive/attachment/elintarvikealan_kv-messut.pdf (accessed March 5, 2024).
18. Tax responsibility principles in Finland's development cooperation funding to the private sector. Policy paper. Ministry for Foreign Affairs. 2021. 10 p. Available at: <https://um.fi/documents/35732/0/Tax+responsibility+principles+in+Finland's+development+cooperation+funding+to+the+private+sector.pdf/cf0cd254-c616-81a6-59dc-aec6908317df?t=1614867347967> (accessed March 16, 2024).